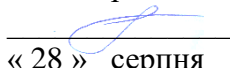

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВСП «ФКЕТ»
НУ «Чернігівська політехніка»
 Михайло СОКОЛ
« 28 » серпня 2024 року

ПРОГРАМА

**загальної підготовки працівників ВСП «ФКЕТ НУ «Чернігівська політехніка»
до дій у надзвичайних ситуаціях**

I. Загальні положення

1.1. Програма загальної підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях (далі – Програма) розроблена відповідно до Кодексу цивільного захисту України, постанови Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях», наказу ДСНС України від 06 червня 2014 р. № 310 «Про затвердження Програми загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях» з метою підготовки працівників, які не входять до складу формувань цивільного захисту, до дій у надзвичайних ситуаціях.

1.2. Завданнями Програми ставиться:

- ознайомлення працівників із особливостями організації заходів цивільного захисту в закладі дошкільної освіти (далі – заклад);
- вивчення основних способів захисту працівників від вражаючих факторів надзвичайних ситуацій (далі – НС) і небезпечних подій з урахуванням особливостей діяльності закладу;
- ознайомлення з інформацією, що міститься в плані реагування на НС (інструкції) про дії в умовах загрози або при виникненні НС;
- набуття практичних вмінь щодо користування засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння і сприяння проведенню рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації НС;
- оволодіння навичками з надання першої допомоги потерпілим.

II. Вимоги до слухачів

2.1. У результаті проходження навчання за Програмою працівники повинні знати:

- основні небезпечні фактори, техногенні та природні небезпеки, що ймовірні для місця розташування закладу освіти;
- основні принципи функціонування об'єктової системи цивільного захисту, організацію оповіщення про загрозу і виникнення надзвичайної ситуації;
- засоби індивідуального та колективного захисту, порядок і правила користування ними;
- обов'язки і дії працівників під час загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій згідно із планом реагування на НС (інструкцією щодо дій персоналу);
- способи та засоби запобігання пожежам та вибухам, типові дії працівників при їх виникненні, способи застосування первинних засобів пожежогасіння;
- побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування ними;

- заходи щодо сприяння проведенню в закладі аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення НС.

2.2. У результаті проходження навчання за Програмою працівники повинні вміти:

- запобігати створенню умов, що можуть привести до виникнення НС;
- чітко діяти за сигналами оповіщення, практично виконувати заходи згідно із планами реагування на НС (інструкціями щодо дій персоналу);
- користуватися засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння;
- сприяти проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення НС;
- дотримуватися режимів радіаційного захисту; надавати домедичну допомогу потерпілим у НС.

2.3. За підсумками навчання за Програмою у працівників має бути сформована психологічна готовність до адекватних дій в умовах негативного впливу вражаючих чинників НС.

III. Тематичний план

№ з/п	Найменування розділу, теми	Форма навчання, години		
		курсове навчання	індивідуальне навчання	спеціальні об'єктові навчання, тренування
Теоретична складова				
I	Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення НС.	1	5	-
1.1	Основні способи захисту в умовах загрози та виникнення НС.	1	-	-
1.2	Правила поведінки працівників під час НС природного характеру.	-	1	-
1.3	Безпека працівників під час радіаційних аварій і радіаційного забруднення місцевості. Режими радіаційного захисту.	-	1	-
1.4	Правила поведінки працівників при аваріях з викидом небезпечних хімічних речовин.	-	1	-
1.5	Вибухо- та пожежонебезпека. Рекомендації щодо дій під час виникнення пожежі.	-	1	-
1.6	Правила поведінки і дії в умовах масового скупчення людей та в осередках інфекційних захворювань.	-	1	-
II	Надання домедичної допомоги потерпілим	1	1	-
2.1	Порядок і правила надання домедичної допомоги при різних типах ушкоджень.	1	-	-

№ з/п	Найменування розділу, теми	Форма навчання, години		
		курсове навчання	індивідуальне навчання	спеціальні об'єктові навчання, тренування
2.2	Порядок і правила надання домедичної допомоги при ураженні небезпечними речовинами, при опіках тощо.	-	1	-
3	Організація заходів цивільного захисту в закладі освіти	1	2	-
3.1	Забезпечення виконання в закладі освіти завдань з цивільного захисту.	1	-	-
3.2	Виконання заходів захисту та дії працівників згідно планів реагування на НС (інструкцій щодо дій персоналу).	-	2	-
	Перевірка знань	1	-	-
	Усього	4	8	-
	Практична складова			
	Протипожежні тренування	-	-	2
	Спеціальне об'єктове тренування з питань цивільного захисту (День ЦЗ)	-	-	до 8
	Усього	-	-	до 10
	Разом	4	8	до 10

IV. Зміст теоретичного навчання

1. Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення НС

Тема 1.1. Основні способи захисту в умовах загрози та виникнення НС.

Основні поняття про НС. Порядок отримання інформації про загрозу і виникнення НС. Попереджувальний сигнал «Увага всім!».

Захисні споруди цивільного захисту, їх призначення та облаштування. Порядок заповнення захисних споруд та правила поведінки працівників та здобувачів освіти, які укриваються в них.

Принцип дії, індивідуальний підбір та правила користування протигазами, респіраторами. Медичні засоби, що входять до індивідуальних аптечок та їх призначення. Індивідуальний перев'язочний пакет. Індивідуальні протихімічні пакети.

Евакуація, порядок її проведення, правила поведінки та обов'язки евакуйованих працівників та здобувачів освіти.

Тема 1.2. Правила поведінки працівників під час НС природного характеру. Правила поведінки і дії працівників при землетрусах.

Безпечні дії працівників у разі виникнення геологічних НС (пов'язаних із зсувами, обвалами або осипами, осіданням земної поверхні, карстовими провалами або підтопленням).

Особливості негативного впливу гідрометеорологічних НС. Правила безпечної поведінки у разі їх виникнення.

Основні причини виникнення та особливості пожеж у природних екологічних системах. Правила поведінки та заходи безпеки у разі їх виникнення.

Тема 1.3. Безпека працівників під час радіаційних аварій і радіаційного забруднення місцевості. Режими радіаційного захисту.

Ядерні установки та джерела іонізуючого випромінювання. Особливості радіаційного впливу на людину. Поняття про дози опромінення людини. Променева хвороба.

Побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування.

Режими радіаційного захисту. Санітарна обробка працівників. Дезактивація приміщень, обладнання, майна, техніки, території тощо.

Тема 1.4. Правила поведінки працівників при аваріях з викидом небезпечних хімічних речовин.

Характеристики основних небезпечних хімічних речовин. Особливості їх впливу на організм людини. Наслідки аварій з викидом небезпечних хімічних речовин.

Загальні правила поведінки та дії працівників при аваріях з викидом небезпечних хімічних речовин.

Проведення заходів з ліквідації наслідків аварій з викидом небезпечних хімічних речовин. Дегазація приміщень, майна, території тощо.

Тема 1.5. Вибухо та пожежонебезпека. Рекомендації щодо дій під час виникнення пожежі.

Основні поняття вибухонебезпеки. Небезпечні фактори вибуху і захист від них. Правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів.

Стисла характеристика пожежної небезпеки закладу. Протипожежний режим на об'єкті. Причини виникнення або розвитку пожежі. Небезпечні фактори пожежі.

Дії працівників та здобувачів освіти у разі загрози або при виникненні пожежі. Гасіння пожеж. Засоби пожежогасіння, протипожежне устаткування та інвентар, порядок та правила їх використання під час пожежі.

Тема 1.6. Правила поведінки і дії в умовах масового скупчення людей та в осередках інфекційних захворювань.

Безпека при масових скупченнях людей. Психологія натовпу. Правила безпечної поведінки у місцях масового перебування людей та у разі масового скупчення людей.

Поширення інфекційних хвороб серед населення. Джерела збудників інфекцій.

Основні механізми передавання збудників інфекції.

Режимно-обмежувальні заходи (посилене медичне спостереження, обсервація, карантин). Правила поведінки в осередках інфекційних захворювань, особиста гігієна в цих умовах.

Основні напрямки профілактики інфекційних хвороб. Методи і засоби дезінфекції, дезінсекції, дератизації. Основні дезінфекційні засоби.

2. Надання домедичної допомоги потерпілим.

Тема 2.1. Порядок і правила надання домедичної допомоги при різних типах ушкоджень.

Основні правила надання домедичної допомоги в невідкладних ситуаціях. Проведення первинного огляду потерпілого. Способи виклику екстреної медичної допомоги.

Ознаки порушення дихання. Забезпечення прохідності дихальних шляхів. Проведення штучного дихання. Ознаки зупинки роботи серця. Проведення непрямого масажу серця.

Домедична допомога при кровотечах. Способи зупинки кровотеч. Правила та прийоми накладання пов'язок на рани.

Домедична допомога при переломах. Прийоми та способи іммобілізації із застосуванням табельних або підручних засобів.

Тема 2.2. Порядок і правила надання домедичної допомоги при ураженні небезпечними речовинами, при опіках тощо.

Невідкладна та перша допомога при отруєннях чадним газом, аміаком, хлором, іншими небезпечними хімічними речовинами.

Перша допомога при хімічних та термічних опіках, радіаційних ураженнях, втраті свідомості, тепловому та сонячному ударах.

Правила надання допомоги при утопленні.

Способи і правила транспортування потерпілих.

3. Організація заходів цивільного захисту в закладі освіти.

Тема 3.1. Забезпечення виконання в закладі освіти завдань з цивільного захисту.

Завдання і обов'язки суб'єктів господарювання у сфері цивільного захисту. Організаційна структура управління цивільним захистом закладу освіти. Об'єктова комісія з питань НС та евакооргани.

Формування цивільного захисту: порядок створення, підготовки до дій за призначенням. Система керівництва рятувальними роботами, координація дій персоналу та залучених підрозділів і служб, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Права і обов'язки працівників у сфері цивільного захисту. Сприяння проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків НС у разі їх виникнення. Заходи життєзабезпечення постраждалих та соціального захисту і відшкодування матеріальних збитків постраждалим внаслідок НС.

Тема 3.2. Виконання заходів захисту та дії працівників згідно планів реагування на НС (інструкцій щодо дій персоналу).

План реагування на НС (інструкція щодо дій персоналу закладу освіти у разі загрози або виникнення НС). Прогнозовані природні загрози, територіальне розміщення небезпечних об'єктів, характерні причини аварій (вибухів, пожеж тощо) на об'єкті.

Об'єктова система оповіщення працівників. Виведення працівників та здобувачів освіти з небезпечної зони, порядок забезпечення їх засобами індивідуального захисту, місця розташування можливих сховищ, шляхи евакуації.

Інформування працівників щодо розвитку НС, місць розгортання і маневрування аварійно-рятувальних сил, залучення необхідних ресурсів, технічних і транспортних засобів, координації дій з населенням та заходів безпеки в зоні НС.

V. Зміст практичних форм навчання

1.1. Тренінги необхідних дій в умовах НС проводяться під час курсового або індивідуального навчання шляхом виконання індивідуальних завдань або групових занять з метою формування та відпрацювання умінь і навичок користування засобами індивідуального захисту та засобами пожежогасіння, дотримання правил поведінки під час евакуації, проведення серцево-легеневої реанімації та інших способів надання домедичної допомоги потерпілим.

1.2. Тренування з питань цивільного захисту під час проведення Дня цивільного захисту (Тижня безпеки дитини) та протипожежні тренування є спрощеними за організацією та скорочені за часом і обсягом злагожені навчальні заходи, що спрямовані на вирішення завдань запобігання, мінімізації або ліквідації наслідків НС в закладі освіти в умовах, максимально наближених до обстановки, що може бути спричинена небезпечною подією або сукупністю небезпечних подій та явищ.

Тренування проводяться з метою практичного відпрацювання, закріплення та перевірки умінь та навичок виконання працівниками дій щодо запобігання можливих НС та дій у разі виникнення НС, насамперед дій за сигналами оповіщення, користування засобами індивідуального захисту та засобами пожежогасіння, способів рятування людей, надання домедичної допомоги потерпілим, порядку евакуації людей і матеріальних цінностей, взаємодії з аварійно-рятувальними підрозділами та медичними працівниками.

VI. Рекомендації щодо перевірки засвоєння змісту Програми

6.1. Перевірку засвоєння змісту Програми рекомендується проводити комісії із залученням фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту.

6.2. Перевірку знань за змістом Програми рекомендується проводити шляхом тестування або заліку в усній чи письмовій формі.

VII. Навчально-матеріальне забезпечення

1.1. Для забезпечення проведення навчання за Програмою використовується матеріально-технічна база закладу («Аудиторія безпеки життєдіяльності та охорони праці», інформаційно-довідковий куточок, спортивний майданчик, укриття НУ «Чернігівська політехніка»).

1.2. У складі навчального майна, повний перелік та кількісні показники якого визначаються директором ЗО з урахуванням особливостей діяльності закладу, кількості працівників, доцільно передбачати протигаз фільтруючий, респіратор, побутовий дозиметричний прилад, вогнегасники, індивідуальну аптечку, навчальні стенди та схеми, тощо.

VIII. Перелік нормативних документів

1. Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 № 5403-VI.
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я: закон України від 19 листопада 1992 р.
3. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України від 24 лютого 1994 р.
4. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: закон України від 14 січня 1998 р.
5. Про захист населення від інфекційних хвороб: закон України від 6 квітня 2000 р.
6. Про об'єкти підвищеної небезпеки: закон України від 18 січня 2001 р.
7. Про охорону праці: закон України від 14 жовтня 1992 р.
8. Про правовий режим надзвичайного стану: закон України від 16 березня 2000 р.
9. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту: постанова Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 р. № 11.
10. Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту: постанова Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2017 р. № 733.
11. Про затвердження Порядку забезпечення населення і працівників формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту засобами індивідуального захисту, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю: постанова Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2002 р. № 1200.
12. Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях: постанова Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 444.
13. Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту: постанова Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 443.
14. Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення

або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру: постанова Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 р. № 841.

15. Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту: постанова Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2013 р. № 819.

16. Про затвердження Правил вибору та застосування засобів індивідуального захисту органів дихання (НПАОП 0.00-1.04-07): наказ Держгірпромнагляду України від 28 грудня 2007 р. № 331, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 4 квітня 2008 за № 285/14976.

17. Про затвердження Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників: наказ МВС України від 15 січня 2018 р. № 25, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 23 лютого 2018 р. за № 225/3167.

18. Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні: наказ МВС України від 30 грудня 2014 р. № 1417, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 р. за

№ 252/26697.

19. Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України: наказ Міністерства освіти і науки України від 15 серпня 2016 р. № 974, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08 вересня 2016 р. за № 1229/29359.

Особа з питань цивільного
захисту, заступник директора з НР
ІЛЛЯШЕНКО

Людмила

